

***EFN Smjernica za implementaciju čl. 31 Direktive 2005/36/EC o
uzajamnom priznavanju profesionalnih kvalifikacija, dopunjene
Direktivom 2013/55/EU***

*EFN Okvir kompetencija
Usvojen na EFN Generalnoj skupštini u aprilu 2015. u Briselu*

- 1. Obrazloženje i politički kontekst**
- 2. Istorijat dokumenta**
- 3. Kompetencije uključene u Direktivu 2013/55/EU**
- 4. Pristup modelu kompetencije**
- 5. Veza između kompetencija Direktive 2013/55/EU i onih iz EFN Okvira kompetencija**
- 6. Veza između kompetencija i sadržaja obrazovanja i nastavnog programa.**
- 7. Veza između kompetencija, sadržaja obrazovanja i sastavnog programa i potencijalnih rezultata učenja**

Vokabular ključnih izraza

1. Obrazloženje i politički kontekst

Izmijenjena Direktiva o profesionalnim kvalifikacijama usvojena je krajem 2013, i obuhvatila je set od 8 kompetencija u glavnom dijelu Direktive (član 31). Zakonski su obavezne i države članice treba da obezbijede da budu implementirane u roku za implementaciju (18. januar 2016.). Komisija takođe ima ovlašćenje da ažurira Aneks 5 Direktive kroz delegirani akt.

Stoga se od postojeće EFN Radne grupe za kompetencije tražilo da:

1. Uzme u obzir EFN Okvir kompetencija, njegovu povezanost koju ima sa onim kompetencijama, koje su već obuhvaćene članom 31 i da izradi smjernicu za implementaciju čl. 31 u nacionalne obrazovne programe za sestre i da formuliše predlog za EFN Generalnu skupštinu da se ažurira Aneks V (kompetencije i sadržaj);
2. Razmotri sa kojim stejkholderima EFN i njene članice treba da se angažuju na izradi okvira koji vodi ka boljoj implementaciji i usklađenosti sa Direktivom;
3. Identifikuje pitanja šireg konteksta koja bi omogućila ili ometala implementaciju kompetencija u nacionalne sestrijske programe.

EFN Radna grupa (WG) završila je prvi od ovih zadataka i vodila je neke diskusije o ključnim stejkholderima i o širim kontekstualnim pitanjima, uključujući potrebu za dogovorenim sredstvima mjerenja da li su kompetencije zadovoljene, i potrebu za izgradnjom kapaciteta, naročito u školama za sestre. Postojeći dokument opisuje EFN smjernicu za implementaciju čl. 31 u nacionalne obrazovne programe za sestre.

EFN Radna grupa (WG) za kompetencije – Predsjednik: Prof.

Maximo Gonzalez Jurado

EFN Profesionalni odbor – Šef: G-đa Herdís Gunnarsdóttir

2. Istorijat ovog dokumenta

Modernizacija Direktive 2005/36/EC započela je EU Javnim konsultacijama (mart 2011.) u kojima su iznijeti izazovi sa kojima se suočava proces priznavanja i potrebe za ažuriranjem zahtjeva za obrazovanjem profesija koje su uključene u automatske sisteme, u cilju uzimanja u obzir napredaka dotičnih profesija u vezi sa zahtjevima obrazovanja, i bilo je jasno da sadržaj obrazovanja sestara onako kako je opisan u Aneksu V Direktive treba da bude ažuriran u cilju reflektovanja postojećih napredaka u sestrinstvu kao što su fokus na zdravstvenu zaštitu, koji je usmjeren na prevenciju, dugoročnu njegu, njegu baziranu u zajednici, e-zdravstvo i ICT razvoj, pacijentovu bezbjednost, istraživanje i praksu baziranu na evidenciji itd.

U toku procesa modernizacije, pregovori sa Evropskim parlamentom i Savjetom na predlog Komisije, rezultirali su jačanjem zahtjeva za sestriškim obrazovanjem i dodatkom od 8 kompetencija. EFN je bila veoma mnogo uključena u izradu ovih kompetencija i bila je u svakodnevnom kontaktu sa šefom Odjeljenja Evropske komisije zaduženog za pregovore, gospodinom Jürgen Tiedje. Ove pripreme su EFN članovi izradili i saglasili se sa EFN Okvirom kompetencija (koji je usvojen u aprilu 2012.) koji je korišćen u toku pregovora i predstavljen Parlamentu, Savjetu, Komisiji i stejkholderima na Okruglom stolu Evropskog parlamenta na temu sestriško obrazovanje, koji je organizovala EFN u oktobru 2012.

Kada modernizovana Direktiva bude usvojena, glavni EFN fokus biće da se obezbijedi da sve ove izmjene budu transponovane u nacionalno zakonodavstvo svake države članice. Ažuriranje Aneksa V postalo je novi prioritet u ovoj oblasti i EFN članovi su osnovali novu EFN Radnu grupu za kompetencije (predsjednik: Maximo Gonzalez Jurado; potpredsjednik: Herdis Gunnarsdóttir članovi: Branka Rimac, Carol Hall, Birgitta Wedahl, Bruno Gomes, Miklós Bugarszky i Yves Mengal). U toku EFN Generalne skupštine, održane 10-11. aprila 2014. u Briselu, održan je prvi sastanak i kompetencije koje su uključene u čl. 31 analizirane su u vezi sa EFN Okvirom kompetencija.

---

¹EFN Okvir kompetencija izrađen je tako što je uzeo u obzir postojeću dokumentaciju o sestriškim kompetencijama koju su izradile ICN, WHO, Tunning projekat, itd. Posebna pažnja je posvećena poslu koji je obavila Dr Mercedes Gomez Del Pulgar u vezi sa razvojem sestriških kompetencija.

Ova analiza je osvijetlila mnoge sličnosti i navela na započinjanje pravljenja predloga za EFN Okvir kompetencija kao smjernice za olakšavanje implementacije izmjena direktive u nacionalni nastavni program za sestre. Ovaj dokument predstavlja nadgradnju na prethodni rad koji je urađen i ide dalje ka ustanovljavanju logičke putanje koja povezuje kompetencije sa listom tema na koje se odnosi, a u vezi sa obrazovanjem sestara i potencijalnim rezultatima učenja.

3. Kompetencije koje su obuhvaćene u Direktivi 2013/55/EU

Modernizovana Direktiva obuhvata set od 8 kompetencija u članu 31 (stav 7), koji ustanovljava minimum obrazovnih zahtjeva za sestre opšte njege. Stav 6 je pomenut u listi kompetencija i nalazi se dolje radi obavještenja čitaoca.

6. Obuka sestara opšte njege obezbjeđuje da je dotična osoba stekla sljedeće znanje i vještine:

- (a) Sveobuhvatno znanje o nauci na kojoj je bazirana opšta zdravstvena njega, uključujući zadovoljavajuće razumijevanje strukture, fizioloških funkcija i ponašanja zdravih i bolesnih ljudi i vezu između zdravstvenog stanja i fizičkog i socijalnog okruženja ljudskog bića;
- (b) Zadovoljavajuće znanje o prirodi i etici ove profesije i o opštim principima zdravlja i zdravstvene njege;
- (c) Adekvatno kliničko iskustvo; takvo iskustvo, koje bi bilo izabrano zbog svoje vrijednosti obuke, treba da bude stečeno pod supervizijom kvalifikovanih sestara i na mjestima gdje postoji adekvatan broj kvalifikovanog osoblja i opreme za zdravstvenu njegu pacijenta;
- (d) Sposobnost učešća u praktičnoj obuci zdravstvenih radnika i iskustvo u radu sa takvim osobljem;
- (e) Iskustvo u radu sa predstavnicima drugih profesija u zdravstvenom sektoru.

7. Formalne kvalifikacije kao sestre odgovorne za opštu njegu obezbjeđuju dokaz da je dotični profesionalac u mogućnosti da primijeni barem sljedeće kompetencije bez obzira da li je obrazovanje stečeno na univerzitetima, visokoobrazovnim institucijama priznatog nivoa kao ekvivalentnog, ili preko stručnih obrazovnih programa za sestre:

- A. Kompetencija da samostalno uspostave dijagnozu potrebne zdravstvene njege uz primjenu postojećeg teorijskog i kliničkog znanja, kao i da planiraju, organizuju i primjenjuju zdravstvenu njegu prilikom liječenja pacijenata na osnovu stečenog znanja i vještina u skladu sa tačkama (a), (b) i (c) stava 6 da bi se unaprijedila profesionalna praksa;
- B. Kompetencija da se efikasno zajedno radi sa drugim akterima u zdravstvenom sektoru uključujući učešće na praktičnim obukama zdravstvenih radnika na osnovu stečenog znanja i vještina u skladu sa tačkama (d) i (e) stava 6;
- C. Kompetencija da se podstaknu pojedinci, porodice i grupe da žive zdravo i da se njeguju na osnovu stečenog znanja i vještina u skladu sa tačkama (a) i (b) stava 6;
- D. Kompetencija da samostalno započnu hitne mjere za sprovođenje mjera

u kriznim i u situacijama nepogoda;

- E. Kompetencija da samostalno savjetuju, upućuju i pomažu pojedince kojima je potrebna njega;
- F. Kompetencija da samostalno obezbijede kvalitetnu zdravstvenu njegu i njenu pristupačnost;
- G. Kompetencija da sveobuhvatno i profesionalno komuniciraju i sarađuju sa predstavnicima drugih profesija u zdravstvenom sektoru;
- H. Kompetencija da analiziraju kvalitet njege da bi se poboljšala njihova profesionalna praksa kao opštih sestara.

4. Pristup modelu kompetencije

Izraz “kompetencija”ima mnogo značenja, iako svi oni imaju nekoliko zajedničkih aspekata: znanje, vještine, stavovi i vrijednosti. Pored toga, interesantno je uključiti koncept “transfera”, a to je kretanja komponenata u cilju njihovog korišćenja u specifičnom kontekstu i davanje najboljeg mogućeg odgovora u cilju korišćenja raspoloživih sredstava, čime se kompetencija definiše kao “ukrštanje znanja, vještina, stavova i vrijednosti, kao i kretanje navedenih komponenti u cilju njihovog prenosa u određeni kontekst ili realnu situaciju, nalazeći najbolje moguće rješenje za sve različite situacije i probleme koji mogu da se pojave u svakom trenutku, čime se koriste raspoloživa sredstva”.(Gómez del Pulgar,M,2011)

Različite kompetencije koje su uključene u Direktivu 2013/55/EU, kao i one koje su sadržane u EFN Okviru kompetencija opisane su u sljedećim odjeljcima uz ustanovljavanje veza između njih i njihovim spajanjem u cilju omogućavanja daljeg opisa specifičnih rezultata učenja svake od njih, što će na kraju omogućiti identifikovanje minimalnog nivoa/stepena kompetencije.

5. Povezanost među kompetencijama iz Direktive 2013/55/EU i onih iz EFN Okvira kompetencija

Povezivanje 8 kompetencija koje su iznijete u čl. 31 Direktive 2013/55/EU sa listom tema za obrazovanje sestara koja je navedena u Aneksu V podrazumijeva razvoj logičkog, postepenog procesa razmišljanja. Ovaj proces započinje sa 8 kompetencija, za kojima slijedi identifikacija dotičnih oblasti kompetencija i nastavlja se podjelom kompetencija prema oblasti svake kompetencije, opisujući šta se očekuje da bude postignuto kompetencijama, neophodnost obrazovanja koje treba da bude u nastavnom programu, i završava se listom potencijalnih rezultata učenja koji bi dokazali da su ove kompetencije stečene.

Slika 1. Proces implementacije čl. 31 (lista kompetencija) Direktive 2013/55/EU u nastavni program za sestre

Polazište je veza između 8 kompetencija čl. 31 Direktive 2013/55/EU (od AdoH) i EFN Okvira kompetencija, što uključuje sljedeće naslove:

- KA.1: Kultura, etika i vrijednosti
- KA.2: Promovisanje zdravlja i prevencija, vođenje i nastava
- KA.3: Odlučivanje
- KA.4: Komunikacija i timski rad

- KA.5:Istraživanje, razvoj i rukovođenje
- KA.6:Zdrav. njega

Ove ključne kompetencije uključuju razne podkompetencije, koje moraju da vode do rezultata učenja koji moraju da se razviju kroz sadržaj obrazovanja i nastavni program, koji će omogućiti dalju procjenu.

U slučaju EFN Kompetencije br. 6: zdravstvena njega, predloženo je još četiri podgrupe u cilju određivanja zdravstvene njege na osnovu procesa zdravstvene njege na logičan način.

- KA.6.1.–Procjena i dijagnoza
- KA.6.2.–Planiranje njege
- KA.6.3.–Sestrinska intervencija
- KA.6.4.–Evaluacija i ocjenjivanje kvaliteta

Odnosi su izraženi u sljedećoj tabeli:

Direktiva Oblasiti kompetencije (CA)2013/55/EU EFN Okvir kompetencija

KOMPETENCIJA H KA.1:Kultura, etika i vrijednosti

KOMPETENCIJA C KA.2:Promovisanje zdravlja i prevencija,
rukovođenje i nastava

KOMPETENCIJA A KA.3:Odlučivanje
KOMPETENCIJA
F

KOMPETENCIJA B KA.4: Komunikacija i timski rad
KOMPETENCIJA
G

KOMPETENCIJA A KA.5:Istraživanje, razvoj i rukovođenje
KOMPETENCIJA
G

KOMPETENCIJA A	KA.6: Zdravstvena njega (teorijsko obrazovanje i obuka)
KOMPETENCIJA E	
KOMPETENCIJA D	KA.6.1.–Procjena i dijagnoza KA.6.2.–Planiranje njege KA.6.3.–Sestrinska intervencija KA.6.4.–Evaluacija i ocjenjivanje kvaliteta
KOMPETENCIJA A	KA.6: Zdravstvena njega (praktično-kliničko obrazovanje i obuka)
KOMPETENCIJA E	
	KA.6.1.–Procjena i dijagnoza KA.6.2.–Planiranje njege KA.6.3.–Sestrinska intervencija KA.6.4.–Procjena i ocjena kvaliteta

Tabela 1–Matrica o vezi između kompetencija iz čl.31 I oblasti na koje se njihove kompetencije odnose (u odnosu na EFN Okvir kompetencija)

Podjela oblasti kompetencija prema EFN Okviru kompetencija

Da bi se dobila lista tema, neophodno je izvršiti podjelu kompetencija prema oblastima i dalje ih opisati uzimajući u obzir postojeće okvire kompetencija (EFN Okvir kompetencija). Ovaj rad omogućava jasnije razumijevanje kompetencija i liste tema na koje se odnosi, i obezbjeđuje dalje formulisanje rezultata učenja.

KA.1.Kultura,etika i vrijednosti

- Promovisanje i poštovanje ljudskih prava i različitosti u svjetlu fizičkih, psiholoških, duhovnih i društvenih potreba samostalnih pojedinaca, uzimajući u obzir njihova vjerovanja, vrijednosti i kulturu, i međunarodne i državne etičke kodekse, kao i etičke implikacije pružanja zdravstvene zaštite; obezbjeđivanje njihovih prava na privatnost i poštovanje povjerljivosti zdravstvenih informacija.

- Preuzimanje odgovornosti za cjeloživotno učenje i kontinuirani profesionalni razvoj.
- Prihvatanje odgovornosti za profesionalne aktivnosti pojedinca i prepoznavanje ograničenja nečijeg djelokruga rada i kompetencija.

KA.2.Promovisanje zdravlja i prevencija, predvođenje i nastava

- Promovisanje zdravih životnih stilova, preventivnih mjera i samonjegovanja snaženjem i promovisanjem zdravlja, ponašanja i terapijske usklađenosti;
- Samostalna zaštita zdravlja i opšteg dobra pojedinaca, porodica i grupa koje se njeguju, pružajući im bezbjednost i promovišući njihovu samostalnost.
- Integrisanje, promovisanje i primjenateorijskog, metodološkog i praktičnog znanja. Ovo omogućava promovisanje i razvoj zdravstvene njege u dugoročnoj njezi, ko-morbiditet i u zavisnim situacijama u cilju održavanja lične samostalnosti i povezanosti pojedinca sa sredinom u svakom trenutku procesa zdravlja/bolesti.

KA.3.Odlučivanje

- Primjena vještina i sistema kritičkog razmišljanja prilikom pristupanja problemu, njegovog rješavanja i sestrinskog odlučivanja u profesionalnom i u kontekstu pružanja njege.
- Sprovođenje radnji uz prethodno identifikovanje i analizu problema, čime se olakšava traženje najboljeg rješenja za pacijenta, porodicu i zajednicu, postizanje ciljeva, poboljšanje rezultata i održavanje kvaliteta rada.

KA.4.Komunikacija i timski rad

- Biti u mogućnosti da se izuzetno komunicira, kontaktira i saraduje sa kolegama i sa ostalim zaposlenima, i terapijski sa pojedincima, porodicama i grupama.
- Delegiranje aktivnosti drugima, prema sposobnosti, nivou pripremljenosti, kompetenciji i zakonskom djelokrugu rada.

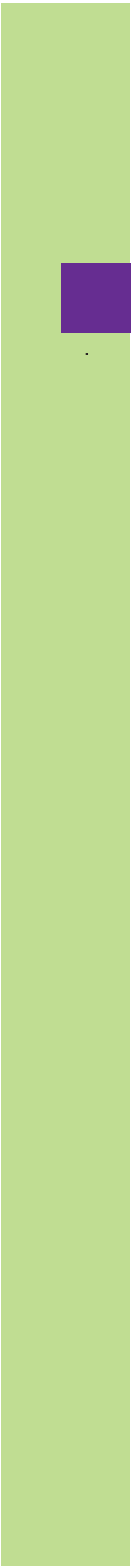
- **Samostalno** korišćenje elektronskih zdravstvenih podataka za dokumentovanje sestrinske procjene, dijagnoze, intervencija i rezultata baziranih na komparativnim sestrinskim sistemima klasifikacije i na sestrinskoj taksonomiji.
- **Samostalno** prikupljanje i primjena informacija i razmjena informacija među pacijentima i zdravstvenim profesionalcima i između zdravstvenih institucija i zajednice.
- **Samostalno** koordinisanje njege za grupe pacijenata i interdisciplinarni rad u pravcu zajedničkog cilja obezbjeđivanja kvalitetne njege i pacijentove bezbjednosti.

KA.5. Istraživanje i razvoj i rukovođenje

- **Implementacija** naučnih nalaza za praksu baziranu na evidenciji.
- **Uzimanje** u obzir principa pravičnosti i održivosti u zdravstvenoj zaštiti i nastojanje da se racionalno iskoriste sredstva.
- **Prilagoditi** stilove rukovođenja i pristupe raznim situacijama koji se odnose na zdravstvenu njegu, kliničku praksu i na zdravstvenu zaštitu.
- **Promovisanje** održavanje pozitivne slike o sestrinstvu.

KA.6 Zdravstvena njega

- **Pokazivanje** dovoljnog znanja i vještina za obezbjeđivanje profesionalne i bezbjedne njege, koja je adekvatna potrebama za zdravstvenom zaštitom i njegom pojedinca, porodica i grupa za koje je sestra zadužena, uzimajući u obzir naučne razvoje, kao i zahtjeve za bezbjednošću i kvalitetom, koji su ustanovljeni u skladu sa zakonskim i profesionalnim propisima ponašanja.
- **Samostalna** procjena, uspostavljanje dijagnoze, planiranje i pružanje integrisane zdravstvene njege usmjerene na osobu sa fokusom na zdravstvene rezultate putem ocjenjivanja uticaja situacije, pozadine i pružene njege, kroz smjernice kliničke njege koje opisuju procese za uspostavljanje dijagnoze, liječenje ili njegu i daju preporuke za buduću njegu.
- **Poznavanje** i primjena sestrinskih teorijskih i metodoloških fundamenata i principa, uz pomoć kojih se sestrinske intervencije baziraju na naučnoj evidenciji i na raspoloživim sredstvima.

-
- Samostalno ustanovljavanje mehanizama i procesa procjene za kontinuirano poboljšanje kvaliteta u zdravstvenoj njezi, uzimajući u obzir naučne, tehničke i etičke razvoje.
  - Razumijevanje i djelovanje u skladu sa socijalnim i kulturnim kontekstima ponašanja pojedinaca; i uticaj na njihovo zdravlje u okviru socijalnog i kulturnog konteksta.
  - Razumijevanje važnosti sistema njege, koji imaju za cilj pojedince, porodice ili grupe, uz procjenu njihovog uticaja.
  - Odgovoriti na adekvatan način i blagovremeno na neočekivane i na situacije koje se brzo mijenjaju.
  - Samostalno sprovođenje efikasnih mjera u kriznim i u situacijama nepogode, čime se doprinosi očuvanju života i kvalitetu života.

6. Veza između kompetencija i sadržaja nastavnog programa u obrazovanju i obuci

Nastavni program za obrazovanje i obuku predložen je uz osvrt na razvoj sestrinskih kompetencija.

Sljedeća tabela prikazuje vezu između 8 kompetencija člana 31 izmijenjene Direktive 36 (od A do H), EFN Okvira kompetencija i sadržaja nastavnog programa za obrazovanje i obuku.

DIR2013/55/EU	EFN	SADRŽAJ
KompetencijaH	KA. 1: Kultura, etika, vrijednosti	Etika i filozofija sestrinstva, ljudska prava Samostalnost pacijenta, prava i bezbjednost Pravni aspekti zdravstvene zaštite i profesije, socijalno i zdravstveno zakonodavstvo Povjerljivost
KompetencijaC	KA.2:Promovisanje zdravlja i prevencija,rukovođenje i nastava	Principi zdravlja i bolesti Javno zdravlje,promovisanje zdravlja i prevencija, njega u zajednici/primarna njega Vođenje pacijenta i zdravstveno obrazovanje Društvena i međusektorska perspektiva i uticaj Jačanje građana i njihovo učešće
KompetencijaA KompetencijaF	KA.3:Odlučivanje Rješavanje problema i upravljanje problemom	Proces odlučivanja
KompetencijaB KompetencijaG	KA. 4:Komunikacijae-zdravstvo i timski radi sestrinski i multidisciplinarni rad	ICT, zdravstveni informacijski sistemi Interdisciplinarni i multidisciplinarni rad Međusobna komunikacija Multikulturalno sestrinstvo, rad sa multikulturalnim klijentima i u multikulturalnim radnim zajednicama

---

Kompetencija A Kompetencija G	KA.5:Istraživanje, razvoj i rukovođenje	Sestrinstvo bazirano na evidenciji prožima sve kompetencije Osnove istraživanja, metodologija i terminologija Inovacije i kvalitetno unaprjeđenje sestrinstva Sestrinsko rukovođenje, upravljanje i kontinuum njege i usluga Organizacijaokružeja sa zdravstvenim uslugama i međusektorskim uslugama Radna ergonomija i bezbjednost na radu
--	---	---

Kompetencija A Kompetencija D Kompetencija E	KA.6:Zdrav.njega (teorijsko obrazovanje i obuka)	Sestrinski procesidokumentovanje Sestrinske teorije i koncepti Sestrinska nauka Anatomija i psihologija Patologija Farmakologija i biohemija Sociologija, psihologija i pedagogija Nutricionizam i dijetetika Higijena, sepsa, prevencija infekcija, infektivna kontrola Paliјativna njega, završetak života i upravljanje bolom Bezbjedno upravljanje lijekovima i njihovo propisivanje Praćenje, ocjenjivanje i obezbjeđivanje vitalne aktivnosti tijela, prve pomoć i reanimacije. Sestrinski principi, uključujući njegu fokusiranu na pacijenta i kontinuum njeg i osnovne kliničke kompetencije u vezi sa njegom pojedinaca, grupai
---	--	--

porodica u toku životnog ciklusa i u raznim okruženjima, kao i u raznim sestrinskim kliničkim oblastima specijalnosti

Kvalitet njege

Pacijentova bezbjednost

Pripremljenost za nepogode i kritične situacije

Kompetencija A	KA.6: Zdrav. njega Akutna njega
Kompetencija E	(praktično-kliničko obrazovanje i obuka) Njega novorođenčadi, djece i adolescenata
	Njega porodilja KA.6.1.- Procjena i dugoročna njega
	dijagnoza Opšta interna medicina i hirurgija
	KA.6.2. - Planiranje njege Mentalno zdravlje i psihijatr. bolesti
	KA.6.3.-Sestrinska licaintervencija Gerijatrija i njega starijih
	zajednici KA. 6.4.- Ocjenjivanje Primarna zdr.zaštita, njega u Palijativna njega, kraj života i
	i procjena kvaliteta podrška njegovateljima upravljanje bolom

Lista sadržaja za sestrinski nastavni program

Slijedi lista sadržaja na osnovu gornje tabele. Ovaj sadržaj treba da bude u nastavnom programu u obliku rezultata učenja koji odgovaraju zahtijevanim kompetencijama. Klasifikovane su prema posebnim kompetencijama u EFN Okviru kompetencija, ali takođe mogu da budu klasifikovane prema kompetencijama iz Direktive 2005/36/EC, koje su izmijenjene u Direktivi 2013/55/EU.

KA.1.Kultura,etikaivrijednosti

- Etika,kodeks ponašanja i filozofija sestrinstva, ljudska prava
- Povjerljivost i objelodanjivanje
- Pacijentova samostalnost, prava i bezbjednost
- Pravni aspekti zdravstvene zaštite i profesije, socijalno i zdravstveno zakonodavstvo,

KA.2.Promovisanje zdravlja i prevencija, vođenje i nastava

- Principi zdravlja i bolesti
- Javno zdravlje i promovisanje zdravlja i prevencija, njega u zajednici i primarna njega
- Vođenje pacijenta i zdravstveno obrazovanje
- Društvena i međusektorska perspektiva i uticaj
- Jačanje građana i njihove uključenosti

KA.3Odlučivanje

- Proces odlučivanja
- Rješavanje problema i upravljanje konfliktom

KA.4.Komunikacija i timski rad

- E-zdravstvo i ICT,zdravstveni i sestrinski informacijski sistemi
- Interdisciplinarni i multidisciplinarni rad
- Međuljudska komunikacija
- Multikulturalno sestrinstvo, rad sa multikulturalnim klijentima i u multikulturalnim radnim zajednicama
- Znanje jezika
- Prenos znanja

KA.5.Istraživanje i rukovođenje

- Sestrinstvo bazirano na evidenciji
- Osnove istraživanja, metodologija i terminologija
- Inovacije i poboljšanje kvaliteta zdravstvene njege
- Sestrinsko rukovođenje i upravljanje
- Organizovanje zdravstvenih službi/usluga

- Radna ergonomija i bezbjednost na radu
- Preduzetništvo

KA.6.Zdravstvena njega (teorijsko obrazovanje i obuka)

- Sestrinske teorije i koncepti
- Sestrinski proces, njega fokusirana na pojedinca i dokumentovanje
- Sestrinske teorije i koncepti, i sestrinska nauka
- Anatomija i fiziologija
- Patologija
- Farmakologija i biohemija
- Sociologija, psihologija i pedagogija
- Nutricionizam i dijetetika
- Higijena, sepsa, prevencija infekcija, kontrola infekcija
- Palijativna njega, kraj života i upravljanje bolom
- Bezbjedno upravljanje lijekovima i propisivanje
- Praćenje, procjena i obezbjeđivanje vitalne aktivnosti tijela, prva pomoć i reanimacija/vještačko oživljavanje
- Sestrinski principi, uključujući njegu fokusiranu na osobu, i osnovne kliničke kompetencije u vezi sa negom pojedinaca, grupa i porodica u toku životnog ciklusa i u raznim okruženjima, kao i u raznim sestrinskim kliničkim specijalističkim oblastima
- Kvalitet njege
- Pacijentova bezbjednost
- Pripremljenost za katastrofe i za kritične situacije

KA.6.Zdravstvena njega (praktično-kliničko obrazovanje i obuka)

- Akutna njega
- Njega novorođenčadi, djece i adolescenata
- Njega porodilja
- Dugoročna njega
- Opšta interna medicina i hirurgija
- Mentalno zdravlje i psihijatrijske bolesti
- Invalidnost i njega invalidnih lica
- Gerijatrija i njega starijih lica
- Primarna zdravstvena zaštita, njega u zajednici
- Palijativna njega, kraj života i upravljanje bolom

7. Veza između kompetencija, sadržaja nastavnog programa za obrazovanje i obuku i potencijalnih rezultata učenja

Rezultati učenja jesu izvještaji koje studenti treba da pokažu nakon završetka procesa obrazovanja i obuke.

Svaki modul ili tema u vezi je sa nekim specifičnim kompetencijama, koje će se dalje analizirati kao rezultati učenja.

Naredni potencijalni rezultati učenja mogli bi da budu dalje specificirani i detaljno da se odnose na teme.

DIREKTIVA O KOMPETENCIJAMA 36/55: Kompetencija H EFN KOMPETENCIJA br. 1: Kultura, etika i vrijednosti

SADRŽAJ	Potencijalni rezultati učenja
Etika i filozofija sestinstva, ljudska prava. Pacijentova samostalnost i bezbjednost. aspekti zdravstvene zaštite i profesije, socijalno i zdravstveno zakonodavstvo. Povjerljivost.	<p>Pokazivanje etičkog, zakonitog i humanističkog ponašanja u svim radnjama u vezi sa pružanjem zdravstvene njege porodici i zajednici.</p> <p>Promoviranje poštovanje ljudskih prava raznolikosti u svjetlu fizičkih, psiholoških, duhovnih idruštvenih potreba samostalnih pojedinaca.</p> <p>Prihvatanje odgovornosti za svoj profesionalni radi priznavanje ograničenja svog djelokruga rada i kompetencija.</p> <p>Delegiranje aktivnosti drugima, prema sposobnosti, stepenu pripremljenosti, spretnosti i zakonitom djelokrugu rada.</p> <p>Pokazivanje da se uzimaju u obzir mišljenja, vjerovanja i vrijednosti pacijenata i rođaka.</p> <p>Poštovanje etičkih i zakonskih zahtjeva, uključujući državne i međunarodne etičke kodekse i razumijevanje etičkih implikacija u pružanju zdravstvene zaštite.</p>

Preuzimanje odgovornosti za cjeloživotno učenje i za kontinuirani profesionalni razvoj.

Obezbjediti prava na privatnost uz poštovanje povjerljivosti informacija koje se odnose na pružanje zdravstvene zaštite.

DIREKTIVA O KOMPETENCIJAMA 36/55: Kompetencija C EFNKOMPETENCIJA br. 2: Promovisanje zdravlja i prevencija, vođenje i nastava

SADRŽAJ	Potencijalni rezultati učenja
Principi zdravlja i bolesti	Prepoznavanje glavnog rizika i faktora zaštite koji utiču na proces zdravlja i bolesti.
Uključivanje Javno zdravlje i promovisanje zdravlja u zdravstveno obrazovanje i u zdravstvenu obuku, čiji je cilj prevencija, primarna njega/njega u zajednici	grupa i zajednica u snaženje ponašanja i usvajanje zdravih životnih stilova.
Vođenje pacijenta i zdravstveno obrazovanje sa Društvena i liječenja, međusektorska perspektiva i uticaj	Obezbjediti pacijentima sredstva koja su u skladu sa liječenjem i identifikovati i pratiti pojedince visokim rizikom neusklađenosti što može da predstavlja rizik za njih i za zajednicu.
Jačanje građana i njihovo učešće	Primjena preventivnih mjera na zdrave osobe i na pacijente u toku svih životnih faza i u toku cijele istorije bolesti. Predvođenje osoba, pacijenata i grupa u učenju kako da se sprovedu preventivne mjere da ne bi došlo do bolesti i kako da se iskoriste usluge koje obezbjeđuje zdravstveni sistem. Jačanje osoba pomoću primjene aktivnosti iz zdravstvenog obrazovanja, koje im omogućavaju da budu samostalni što je više moguće, kao i da odlučuju o svom zdravlju i bolesti.

DIREKTIVA O KOMPETENCIJAMA 36/55: Kompetencije AiF

EFN KOMPETENCIJA N.3: Odlučivanje

SADRŽAJ

Potencijalni rezultati učenja

Odlučivanje je prožimajuća kompetencija, koja rješavanje treba da se razvije u nastavnom programu. Korišćenje zdravog razuma i iskustva za identifikovanje problema i situacija, i za njihovo priznavanje mogućnosti za traženje najbolje alternative i odlučivanje o najboljem načinu za rješavanje problema.

Važno je ustanoviti rezultate učenja.

Mogu da budu ocijenjeni korišćenjem prožimajućeg pristupa.

Efikasno rješavanje problema u njezi koja se pruža pacijentima, porodici tako što se kapitališu materijalna i privremena sredstva.

DIREKTIVA O KOMPETENCIJAMA 36/55: Kompetencije BiG

EFN KOMPETENCIJA Br.4: Komunikacija i timski rad

SADRŽAJ

Potencijalni rezultati učenja

e-zdravstvo ili CT, informacijski sistemi zdravstvene zaštite i njege. Interdisciplinarni Korišćenje IT sistema koji su na raspolaganju u njihovom zdravstvenom sistemu. Pimjena zdravstvenih tehnologija i informacionih i komunikacijskih sistema.

multidisciplinarni rad. Međuljudska demokratskog autoriteta, sa komunikacija. zdr. timom, pacijentima, porodicama i za-Multikulturalni zdr. njega, rad sa multikulturalnim klijentima Jasno komuniciranje, uz ukazivanje poštovanja i jednicama koje uzimaju u obzir multik. kontekst. Usmeno i pisano korišćenje naučnog jezika, uz prilagođavanje osobi kojoj se obraćaju.

<p>u multikulturalnim radnim zajednicama.</p> <p>Znanje jezika</p> <p>Prenos znanja</p>	<p>Uspostavljanje jasnih ciljeva zajedno sa kolegama, kao i sa multi- i interdisciplinarnim timom za postizanje zajedničkih ciljeva, uz prihvatanje neophodnih promjenata tih ciljeva.</p> <p>Preuzimanje odgovornosti koju ima član interdisciplinarnog tima.</p> <p>Pokazivanje stava koji je usmjeren na kontinuirano poboljšanje.</p> <p>Posvećenost timskom radu.</p>
--	--

DIREKTIVA O KOMPETENCIJAMA 36/55: Kompetencije AiG EFN KOMPETENCIJA br. 5: Istraživanje, razvoj i rukovođenje

SADRŽAJ	Potencijalni rezultati učenja
<p>Sestrinstvo bazirano na naučnoj evidenciji prožima sve visoko-kompetencije.</p>	<p>Obezbijediti zdravstvenjegu baziranu na evidenciji u cilju davanja bezbjednih i kvalitetnih rezultata.</p>
<p>Osnove istraživanja, metodologija i terminologija.</p>	<p>Primjena fundamentalnih, kao i teorijskih i metodoloških sestrijskih principa kojima su bazirane sestrijske intervencije a raspoloživom naučnom evidencijom i</p>
<p>Inovacije i kvalitetno resursima.</p> <p>poboljšanje u njezi.</p> <p>i Sestrinsko rukovođenje, i kontinuum njege i usluga u skladu sa najnovijim naučnim i tehnološkim razvojem.</p>	<p>Aktivno učešće na profesionalnim forumima kontinuiranim obrazovnim programima. Da budu odgovorne za svoj vlastiti profesionalni razvoj</p>
<p>Organizacija zdr. usluga i sredina sa međusektorskim uslugama.</p>	<p>Prepoznavanje ključnih puteva rukovođenja, koji su neophodni u koordinisanju zdr. timova.</p> <p>Identifikovanje karakteristika funkcije upravljanja koje ima upravljanje sestrijskim uslugama i njegovom.</p>
<p>Radna ergonomija i bezbjednost na radu</p>	<p>Razumijevanje različitih faza</p>

administrativnog procesa: planiranje, organizacija, upravljanje i procjena i njihov kontekst u sestrimskim uslugama.
 Prilagodavanje stilova i pristupa rukovođenja raznim situacijama.

**DIREKTIVA O KOMPETENCIJAMA 36/55: Kompetencije A, DiE
 EFN KOMPETENCIJA 6: Zdravstvena njega (teorijsko obrazovanje i obuka)**

SADRŽAJ

Sestrinski proces i dokumentovanje

Sestrinske teorije i koncepti, i sestrijska nauka

Anatomija i fiziologija

Patologija

Farmakologija i biohemija

Sociologija, psihologija i pedagogija

Nutricionizam i dijetetika

Higijena, sepsa, prevencija infekcija, kontrola infekcija Palijativna njega, kraj života i upravljanje bolom

Bezbedno upravljanje lijekovima i propisivanje

Praćenje, procjena i obezbjeđivanje vitalne aktivnosti tijela, prva pomoć i reanimacija/vještačko oživljavanje

Sestrinski principi, uključujući njegu fokusiranu na osobu i kontinuum njega, i osnovne kliničke kompetencije u vezi sa negom pojedinaca, grupa i porodica u toku životnog ciklusa i u raznim okruženjima, kao i u različitim sestrimskim specijalističkim kliničkim oblastima

Kvalitet njega

Pacijentova

bezbednost

Pripremljenost za katastrofe i kritične situacije

Potencijalni rezultati učenja

Anatomija, fiziologija, patologija

- Poznavanje i identifikovanje strukture i funkcije ljudskog tijela.
- Prepoznavanje fiziopatoloških procesa i njihovih izraza, kao i faktora rizika koji određuju zdravlje i bolest u različitim fazama životnog ciklusa.
- Poznavanje najizvodljivijih razvoja, i, kada je to relevantno, komplikacija do kojih mogu da vode glavni patološki procesi.
- Savladati terminologiju koja je relevantna za ključne simptome i znakove koji su nastali iz psihopatoloških entiteta.

Psihologija

- Identifikovanje psihosocijalnih reakcija pojedinaca na razne zdravstvene situacije.
- Identifikovanje odgovarajućih aktivnosti za pružanje pomoći pojedincima na osnovu njihovih psihosocijalnih reakcija u raznim zdravstvenim situacijama (posebno u slučaju bolesti).

Biohemija

- Razumjevanje molekularnog porijekla osnovnih funkcija ljudskih bića i procjena biohemijskih procesa u svakodnevnom životu, kao i u situacijama zdravlja ili bolesti.
- Poznavanje procesa proizvodnje, skladištenja i korišćenja metaboličke energije.
- Poznavanje molekularnih osnova raznih metaboličkih puteva, kao i njihove međupovezanosti sa raznim tkivima.
- Poznavanje molekularnih sistema i procesa koji su uključeni u skladištenje, kopiranje i izražavanje genetskih informacija.
- Razumjevanje molekularnih promjena koje su u vezi sa raznim fiziološkim situacijama (post, vježbanje, trudnoća) i patoloških stanja (dijabetes).
- Razumjevanje uključenosti genetskih izmjena kod određenih ljudskih bolesti.
- Pravilno korišćenje biohemijske terminologije.

Nutricionizam i dijetetika

- Identifikovanje i klasifikovanje hrane i prehrambenih proizvoda.
- Poznavanje analize i određivanja njihovih sastava, karakteristika, nutricionističke vrijednosti,

biorasoloživosti njihovih hranljivih sastojaka, organoleptičke karakteristike i modifikacije od kojih pate, koji su posljedica tehnoloških i kulinarskih procesa.

- Znanje osnovnih procesa proizvodnje, transformisanja, čuvanja hrane životinjskog i biljnog porijekla.
- Izrada, tumačenje i vođenje tabela i baza podataka o sastavu hrane.
- Poznavanje mikrobiologije, parazitologije i toksikologije hrane.
- Poznavanje hranljivih sastojaka, njihove funkcije u organizmu, njihove bioraspoloživosti, potreba i preporuka, i energetske baze i nutricionističkog balansa.
- Integriranje i procjena veze između unosa hrane i hranljivosti kako kod zdravih ljudi, tako i kod patoloških stanja.

Farmakologija

- Identifikovanje raznih grupa lijekova.
- Identifikovanje djelovanja lijekova koji se smatraju farmakokinetikom i farmakodinamikom. Opisivanje djelovanja raznih lijekova.
- Opis formi lijekova, načini vođenja i doziranje.
- Opis glavnih djelovanja lijekova da bi se vršila kontrola i pratile indikacije.
- Opis koristi koje imaju razne grupe lijekova i zdravstveni proizvodi za pacijenta.
- Identifikovanje interakcija koje mogu da se pojave između raznih grupa lijekova i zdravstvenih proizvoda kada se koriste istovremeno.
- Identifikovanje najvažnijih okolnosti koje modifikuju djelovanja lijekova: toksičke navike, interakcija hrana-lijekovi, čuvanje lijekova i ostalo.
- Identifikovanje kontraindikacija lijekova i zdravstvenih proizvoda u zavisnosti od stanja pacijenta.
- Opis neželjenih dejstava lijekova i zdravstvenih proizvoda na osnovu vrste patologije koja je navedena, uzimajući u obzir vrstu pacijenta i njegov napredak.
- Napraviti vezu između indikacija raznih grupa lijekova i zdravstvenih proizvoda i potreba pacijenata za njegom.
- Opis načina vođenja lijekova i posebnih okolnosti za pripremu lijekova za optimalno korišćenje.

- Identifikovanje lijekova kojima treba upravljati ili ih kontrolisati uz njihovu uključenost u relevantnoj grupi i navođenje njihovih glavnih karakteristika.
- Savladati razne tehnike pripremljenosti lijekova da bi se odmah dali bolesnoj osobi.
- Pokazivanje vještina za bezbjedno upravljanje zdravstvenim proizvodima koji su u vezi sa zdravstvenom negom.
- Rezultati učenja o propisivanju lijekova treba da budu sagledani.

Propisivanje lijekova

- Identifikovanje zdravstvenih proizvoda povezanih sa zdravstvenom negom.
- Identifikovanje lijekova i zdravstvenih proizvoda kojima se upravlja u okviru Sestrinskog propisivanja lijekova prikupljajući ih u relevantne grupe i opisujući njihove karakteristike.
- Opis principa ovlašćenja, korišćenja i indikacija.
- Ispravno tumačenje farmakoloških propisivanja koja posebno određuju razne uključene profesionalce i okolnosti.
- Analiza idealnog propisivanja za pojedinca kroz elemente terapijskog mišljenja.
- Korišćenje kritičkog mišljenja za ustanovljavanje propisivanja koje vodi ka najboljim rezultatima za pojedinca.
- Prepoznavanje glavnih neželjenih efekata lijekova i opis stava koji se usvaja u takvim slučajevima.
- Integrisanje procesa propisivanja u sestrinsku metodologiju uzimajući u obzir bioetičke elemente u njegovom razvoju.
- Opis konceptualne i pravne podrške sestrinskog propisivanja i načina na koji se on uklapa u opštu terapiju.

Bezbjednost i kvalitet

- Stvaranje i održavanje bezbjedne sredine za pružanje njege uz primjenu strategija koje obezbjeđuju kvalitet i upravljanje rizikom.
- Korišćenje adekvatnih instrumenata za procjenu da bi se identifikovali aktuelni i potencijalni rizici.
- Proslijediti i registrovati bezbjednosne problem kod nadležnih organa.

Higijena, sepsa, prevencija infekcija, kontrola infekcija

- Primjena mjera za kontrolu infekcija u kojima se prepoznaje epidemiološki lanac i korišćenje relevantne zaštite i tehnika prevencije.

•
Priprema materijala i opreme kod kojih se primjenjuju navedene tehnike čišćenja, dezinfekcije i sterilizacije i prati se kriterijum kvaliteta u pružanju usluge. .

- Eliminisanje rezidua i proizvoda koji prate propise na snazi i u okviru održivog razvoja.

Sestrinski proces i dokumentovanje;Sestrinske teorije i koncepti Sestrinska nauka

- Identifikovanje Konceptualnog okvira za zdravstvenu negu.
- Poznavanje koncepta koje predvode sestrinsku disciplinu.
- Identifikovati najrelevantnije teorijske sestrinske modele.
- Opis teorijskih osnova sestrinske metodologije.
- Prepoznavanje ključnih teorija sestrinstva.
- Sprovođenje planova njege koji primjenjuju sestrinski jezik i međunarodnu taksonomiju.

Palijativna nega, kraj života i upravljanje bolom

- Opis, razumijevanje i analiza ključnih konceptata i principa palijativne njege.
- Razumijevanje koncepta ranjivih pacijenata.
- Identifikovanje promjena kod pacijenta u toku njegovih posljednjih dana života.
- Poznavanje postojećih resursa koji se odnose na izuzetno kompleksne pacijente.
- Poznavanje i razumijevanje faktora kulture u vezi sa smrću i načinima umiranja.
- Poznavanje uloga raznih članova društvenog i zdravstvenog tima i prepoznavanje važnosti interdisciplinarnе intervencije.

Sociologija

- Kontekstualizovati negu na osnovu raznih socijalnih faktora koji utiču na nju.
- Opis teorijskih konceptata i najnovijih razvoja antropološke i sociološke teorije.
- Priznati doprinose socioloških i antropoloških disciplina studiji procesa zdravlje-bolest.
- Identifikovanje odnosa između bioloških, kulturnih i socijalnih aspekata u izgradnji procesa Zdravlje i bolest.

- Objašnjenje kako razne zdravstvene antropološke i sociološke teorije mogu da pomognu raznim zdravstvenim organizacijama da pružaju njegu koja je dosljedna socijalnom, ekonomskom, političkom i kulturnom diverzitetu.
- Prepoznavanje kako zdravstveni sistemi i vrijednosti određuju životne stilove, zdravstvena ponašanja i iskustva u vezi sa bolešću kod pojedinaca i grupa..
- Objašnjenje raznolikosti ponašanja u traženju pomoći kada dođe do pojave simptoma bolesti.

Pedagogija

- Identifikovanje potreba za obrazovanjem i obukom.
- Planiranje procesa nastava-učenje koji uzima u obzir kompetencije koje treba da se razviju, metode razvoja učenja i metode procjene.

Prva pomoć i kardiopulmonarna reanimacija/vještačko oživljavanje

- Definisane konceptata za "osnovnu vitalnu podršku" i "kardiorespiratorni zastoje".
- Identifikovanje slučajeva sa reanimacijom/vještačkim oživljavanjem.
- Poznavanje glavnih tehnika za procjenu očigledne smrti.
- Ustanovljavanje interventnih indikacija za pomoć pacijentu koji pati od kardiorepiratornog zastoja.
- Određivanje dosljed radnji u osnovnoj vitalnoj pomoći.
- Prepoznavanje najuobičajenijih grešaka prilikom izvođenja reanimacije kardiorepiratornog zastoja.
- Prepoznavanje najuobičajenijih komplikacija prilikom izvođenja reanimacije kardiorepiratornog zastoja.
- Identifikovanje rizika koji je povezan sa profilom "reanimatora".

Pripremljenost na nepogode i na kritične situacije

- Razlikovati koncept "katastrofe" od "nesreće sa većim brojem žrtava".
- Naveći kako ispravno transportovati nekoga (ko je doživio nesreću) do zdravstvenog centra u adekvatnim uslovima i na najefikasniji način.
- Razlikovati koncept "trijaže" u "katastrofi" od "klasifikacije" u situacijama "nesreće sa većim brojem žrtava".
- Naveći različite nivoe prioriteta koji se odnose na terapijsku pomoć žrtvama.

- Navedi korake koje treba slijediti u izradi akcionog plana koji slijedi proceduru, i poznavanje raspoloživih resursa.
- Klasifikovati radnje koje se moraju sprovesti u slučajevima incidenata koji uključuju nuklearne, radiološke, hemijske i biološke rizike.

**DIREKTIVA O KOMPETENCIJAMA 36/55:KompetencijeAiE
EFNKOMPETENCIJAbr.6:Zdravstvena njega (praktično-kliničko
obrazovanje i obuka)**

SADRŽAJ

Potencijalni rezultati učenja

Akutna njega	Sljedeći rezultati učenja moraju da budu kontekstualizirani
Njega nvorođenčadi, djece iadolescenata	na osnovu vrste pacijenta i trenutka dotičnog životnog ciklusa, uzimajući u obzir da li je bolest akutnaili dugoročna, kao i nivo njege. Dugoročna
Njega porodilja njega svakogOpšta interna medicina i hirurgija	To može da se dalje specifikuje na osnovu sadržaja.
Mentalno zdravlje i psihijatr. bolesti	Br.6.1.–Procjena i dijagnoza
Invalidnost i njega invalidnih lica	Prepoznavanjebioloških, socijalnih, psiholoških i faktora rizika okruženja koji bi mogli imati uticaj na ljudsko zdravlje.
Gerijatrija injega starijih njihovimlica	Pitaljude, pacijente i porodice o psiho-socijalnimi religioznim potrebama da bi bile zadovoljene u liječenju.
Primarna zdr. zaštita, njega u zajednici	Procjenafizičkih, psiholoških, i socio-kulturnih aspekata.
Palijativna njega, kraj života i upravljanje bolom	Identifikovanje zahtjeva za njegom pojedinca i pacijenta u toku životnog ciklusa pomoću fizičkih testova. posmatranja i adekvatnih propedevtičkih instrumenata. Sprovođenje sestrinske procjene i dijagnoze uz ustanovljavanje veze sa indikacijom i korišćenjem zdravstvenih proizvoda.

Br.6.2.–Planiranje njege

Uspostavljanje prioriteta i delegiranje intervencija baziranih na zahtjevima pacijenta, porodica i zajednica.

Formiranje sestrinskog interventnog plana.

Prilagođavanje plana njege karakteristikama pacijenata i njihovom kontekstu i okruženju. Planiranje njege uz integraciju korišćenja lijekova i zdravstvenih proizvoda.

Br.6.3.–Sestrinska intervencija

Implementiranje njege bazirane na pacijentu, pokazujući razumijevanje za ljudski napredak i razvoj, psihopatologiju i farmakologiju u okviru Sistema zdravstvene zaštite, uzimajući u obzir kontinuum zdravlje-bolest.

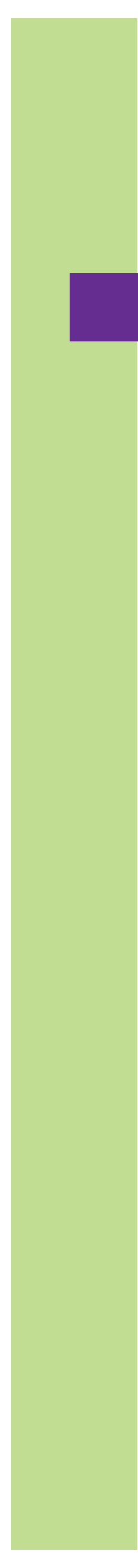
Primjena zdravstvene njege uz osiguranje održivosti sistema zdravstvene zaštite.

Popunjavanje registara o sprovedenim aktivnostima. Primjena vještina kritičkog razmišljanja i sistema pristupa rješavanju problema i sestrinskog odlučivanja u profesionalnom kontekstu pružanja njege. Odgovarajući i blagovremeni odgovor na neočekivane i brzo promjenljive situacije.

Br.6.4.–Procjena i kvalitet

Identifikovanje i prikupljanje evidencije o aktivnostima njege. Uzimanje u obzir seta protokola koji je ustanovljen na osnovu različitih modela kvaliteta.

Procjena implementacije planova njege. Obrada podataka i ispitivanje evidencije,

uz ocjenjivanje efikasnosti sprovedenih akcija.

Osmišljavanju i implementaciji planova poboljšanja. Pružanje bezbjedne i kvalitetne sestrinske pomoći (njege) pojedincima i pacijentima u toku životnog ciklusa.

Ustanovljavanje mehanizama i procesa ocjenjivanja za stalno poboljšanje kvalitetne zdravstvene njege uzimajući u obzir naučne, tehničke i etičke razvoje.

Rječnik ključnih izraza

Funkcija

To je dužnost ili obaveza koja se odnosi na određeni posao. Podrazumijeva nekoliko zadataka. Funkcijase koristi u vezi sa zadatkom koji je dodijeljen osobi i u vezi sa očekivanjima osobe u radnom okruženju.

Kompetencija

Presjek znanja, vještina, stavova i vrijednosti, kao i mobilizacija specifičnih komponenti u cilju njihovog premještanja u određeni kontekst ili u realnu situaciju, čime se dolazi do najbolje moguće radnje/rješenja za sve različite situacije i probleme koji mogu da se pojave u svakom trenutku, uz korišćenje raspoloživih sredstava.

Kompetencija, po definiciji Evropskog kvalifikacionog okvira, znači dokazanu sposobnost za korišćenje znanja, vještina, kao i lične, socijalne i/ili metodološke sposobnosti na radu ili u toku izrade studije i u profesionalnom i ličnom razvoju. U kontekstu Evropskog kvalifikacionog okvira, kompetencija se opisuje kao odgovornost i samostalnost.”

Specifične kompetencije

To su kompetencije koje su uključene u zahtjeve određenog posla u skladu sa njegovim posebnostima. Odnose se na posebne discipline, sektore ili kvalifikacije, i imaju za cilj postizanje specifičnog profila diplomca.

Prožimajuće kompetencije

To su one kompetencije koje imaju svi subjekti ili oblasti znanja koje su zajedničke većini kvalifikacija, iako prave različiti i kontekstualizovan efekat na svaku od ovih kvalifikacija.

Rezultati učenja

To je ono što se očekuje od studenta da zna, razumije, i da bude u stanju da pokaže nakon završetka obrazovnog procesa (modul, predmet, tema, smjer, itd.). Fokus je na ono što je student postigao umjesto na nastavnikove namjere. Fokus je na ono što će student biti u mogućnosti da pokaže kada završi školu.

Kriterijumi radnog učinka

Izražavaju prihvatljivi nivo u vezi sa profesionalnim učinkom koji zadovoljava ciljeve produktivnih organizacija i sačinjavaju vodič procjene za profesionalnu kompetenciju.

Evidencija ili registar

To je dokument koji pokazuje dobijene rezultate ili omogućava evidenciju koja se odnosi na sprovedene aktivnosti.

Indikator

To su podaci ili set podataka koji pomaže u objektivnom mjerenju razvoja procesa ili aktivnosti. Rezultati učenja su indikatori.

Standard

Optimalni nivo učinka ima za cilj da dostigne određeni nivo.

Minimalni traženi nivo

Ovo bi bio naš standard.